

in zanimivega ter se žnjo soznanjalo in za njo pridobivalo. Popularizacija umetnosti v tem zmislu je gotovo umestna.

A tudi naše gledališče naj bi upoštevalo veljaka Dvořaka, dasi v operi ni tako zmagovalen kakor drugod, in uprizorilo vsaj jedno njegovo opero, kajti gotovo zasluži, da se Slovenci soznanijo tudi s to stroko njegove delavnosti. Izpoznavajmo, ljubimo in širimo svoje slovanske genije!

Majki Slavi.

Oj, blagor tebi, majka Slava, le nikar se bati,

Naj zóper tebe še tako se tvoj sovrag košati!

Naskok naj vsak ti bodé le v zabavo in posmeh . . .

Zakaj? . . . Saj vince se povsod preliva v tvoj prospéh . . .

Márica II.

Kako negovati zobé.

Spisala Márica II.

Opazovaje človeka raz estetično stališče, oziramo se vedno tudi na zobe. Mnogokrat se sliši, ta ali ona je lepa, dokler ne odpre ust, a kakor hitro stori to, izgine ves čar, ker ima ali umetno ozobje ali pa svoje zanemarjeno.

Nekateri menijo, češ, pri moških je vsejedno, če ima lepé zobe ali jih nič nima, saj mu brke zakrijejo pomanjkljivosti, nasprotno se pa spet trdi: „No, dober tek, gospodu A. pač ne bi dala poljubčka za živ svet ne, ker se njegovim zobem še menda sanjalo ni nikoli o ščetki“.

Prvi pogoj vsake lepote je zdravje in raz zdravsteno stališče so zobje še mnogo važnejši za človeka nego raz estetično. Čim vestneje se zgrize hrana, tem lažje prebavlja želodec, kakó naj opravljajo zobje svojo dolžnost, če niso zdravi!

Kdor ima torej zdrave zobe, naj skrbi za nje, kolikor možno. Zobje pa se morajo negovati začeti že v ranej mladosti; kakor hitro zna otrok rabiti ščetko, naj se navadi na njo. Paziti mora mati sosebno na isti čas, ko začenjajo malčke zobe boleti drugikrat — prvi zobobol občuti človek, ko zobe dobi, drugi pa, ko jih menja . . . ne? — Ko se začne majati drobna škrbica, naj se pridno povspešuje majanje, da prej naredi stari zob prostor novemu, kajti drugače prodre novi nestrpnež kje po strani na dan.

Ne morem si kaj, da bi ne omenjala tukaj navade, katero goji narod pri pipanju zob, ka'ar jih menjavajo otroci. Stariši jih namreč navajajo, da si jih pipljejo otroci sami. Mati priveže paglavčku nit okoli zoba in potem ga podučí, kako mora narediti. Pripravi mu tudi kupico vode, da si izpere usta. Otrok navadno vzame kupico in v roki drzé nit, privezano okoli zoba, skrrije se za kakšen vogel hiše, kjer ostane „mit seinem Schmerz allein“!

Črez nekoliko časa vrne se zmagonosnega obraza, na niti nosé zob in pripoveduje navzočim o svojem junaškem činu. Mati pa mu reče: „Sedaj vrzi zobek kam pod pesteljo, pa reci: „Miška, jaz ti dam koščen zob, ti pa mi prinesi železnega!“

Majhen junak pa ne more potem dolgo in dolgo pozabiti svoje korajže in pripoveduje potem še dolgo, kako je bilo takrat, ko si je s a m izdrl zob. Sicer malenkost, a v otroku je vzbudila samozavest in zaupanje v samega sebe.

Zobje se morajo varovati vsakega mehničnega poškodovanja, da namreč ne grize pretrdih reči, lešnikov, orehov itd., kajti lahko se zgodi, da se mu odkrhne kos zoba, lošč se pa gotovo poškoduje. Z nožem ali z iglo se naj nikoli ne trebijo zobje, kajti ne samo, da jim je to na kvar, ampak tudi nevarno je. Tudi hipna menjava temperature je zobom škodljiva, ker zakrivi, da razpoka lošč ali email.

Snažiti se morajo vsak dan s ščetko zjutraj in zvečer, po vsakej jedi pa se usta izplahnejo, kajti drugače začno gnjiti ostanki v ustih. Tvorijo se različne kisline, katere škodujejo emailu in kadar je pokvarjen ta, potem gre hitro z zobom rakovo pot. Jame se drobiti in slednjič ostanejo same škrbe in korenine še, če se ne plombuje pravočasno.

Ščetka za zobe naj ne bo ne premeška, ne pretrda. Umivajo se zobje, kakor delujejo, torej v zgornjej čeljusti od zgoraj navzdol, v spodnjej pa narobe in to ne samo na vnanjej strani, ampak znotraj in po vrhih tudi.

Voda naj bo prestana in kot jako dobro sredstvo za desinfekcijo priporoča se odol. Pri izbiranju takih sredstev moramo biti prav pozorni, kajti često se brezvestno hvalisa kot „non plus ultra“ vsega dosedanjega kakšna tinktura, katera do tal pogori pri kemični analizi in se spozna naravnost za zobem škodljivo. Tudi pri nakupovanju zobnega praška mora človek vedeti, kaj dobi, kajti takim praškom je običajno primešan semlet votlič, to je kamen (Bimsstein) kateri pa sčasoma odrgne email. Nekateri hvalijo prah iz lipovega oglja, katerega vrednost je pa dvomljiva, ker se nabere pod dlesna, katera so potem črno obrobljena in se celo jamejo gnojiti. Jako ceni prašek, katerega zobozdravniki radi priporočajo, je izprana kreda (Schlammkreide) parfumovana s poljubno dišavo. Priporočam ga i jaz lahko iz lastne skušnje.

Kneipp svetuje namesto vsakih drugih „kapljic“ kakor najboljše antiseptikum . . . beli galun, katerega se da malce sprasšenega v vodo kar pa jako krepí dlesna.

Kedor pa se hoče na mnoga leta veseliti lastnega zdravega ozobja, naj gre vsako leto vsaj enkrat k zobozdravniku in si naj da preiskati svoja „grizala“.

Iz dnevnika male gospodinje.

Piše Grilček.

. meseca svečana.

Našo muco pa moram vendar le pohvaliti! Toraj ni hodila zastonj, še vso jesen, na naše podstrežje; — dobro si je izgijila miške, miške ki, če že drugače ne, vsaj v jeseni za zimo, silijo v vsako zidovje. — In zdaj je visel ta naš špeh že celih štirinajst dni ne le vetru in zraku, temveč tudi vsemu, kar smuka in leta, prosto razpostavljen, na podstrežju, ne da bi bil zamogel atej, katerega je mamica pridno pošiljala naj preiskuje špeh, opaziti, da bi bil prišel pod prepovedane zobke! Če bi pa kdo hotel trditi — baš radi varnosti so ga bili nekaj previsoko obesili — to bi bilo res pa le premalo častno za našo muco.

Naša muca, ki sedi tako velevažno v svojem koticu, v kuhinji, pri peči! Danes še zaspana ni, kakor drugekrati kadar se tako lepo greje; saj pač mora gledati kako mi vsi, pri mizi, tisti špeh režemo . . . „to je pa skoraj tako belo kakor mlekce, ki ga vsak dan ližem, in sem ga tudi danes že polizala! Bele stvarce se mi podajo! Bela muca sem! Tako gladke bele nogice imam, oj, tako bele, in“ . . . na hrbtu in nad čelom pa imaš črno liso, tega pa ne vidiš!

Ta muca torej je prav za prav čin naše Veronike, ta ima čudno prijaznost ž njo. Kako huda je bila, ki smo se začetkoma, ko je tihoma privedla to živalico k hiši, začenjali ustavlјati! Zdaj, no zdaj, smo vsi preverjeni o čudno mnogih dobrih mucinih lastnostih, in naša muca ni druzega nego ravno „naša muca!“ Še v sobo na peč sme! Veroniki pa se vse to tako dobro zdi!

Pri špehu smo tedaj. Že včeraj ves popoldan smo sedeli ob tem delu, deloma tudi stali, kajti moja mamica trdi, da za kuharice ni lepo, če sedè pri svojem delu. — Zmrzel je. Nožje so dobro nabruščeni. Toraj kako prijetno trpko se reže! Najprej seveda iz celega v manjše dele, potem te na dolge ozke kosce. Prav s kožo skupaj, se reže večinoma le prav v kmetih, — (če obrneš pri delanju kos s kožo proti sebi, si varnejša, da se ne urežeš) — in zdaj še le, te kosce po dolgem v tanke